PL
248
K45R8
1908

Kemal, Namik
Rü'yā va maghūsa maktūbī

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

P3/52 1818

کتبخانهٔ اجتهاد عدد ١٣

نامق کمال

رؤیا

و

ماغوسه مکتوبی

فیٔ ١ فرانق

مصر

مطبعهٔ اجتهاد

١٩٠٨

نامق کمال

تورکیا ادبیاتنك بانیسی دکلسه‌ده مجددی ، محییسی دینلمه‌یه لایق ادیب شاعرمز شبهه‌سز کمال بك مرحوم در .

کوکل ، اهل قلمك یالکز قلماً ، قولاً دکل ؛ فعلاً ، معاملةً ده ادیب اولماسنی ایستر . شبهه‌سز ، فعل ادبی ، قول ادبی‌یه مرجحدر . (رؤیا) اسمیله مشهور عالم اولان کوچوك بر اثر عظیمنی مطالعه‌سینه عرض ایتدیکمز ادیب ، قول و فعلی محض ادب اولان نادر و معظم ادبامزدندر . اونك لاعلی‌التعیین هر اثری مفید و ادب آموزدر . ادب ، نه دیمکدر ؟ ادبك ، اك مهم معناسی ، بزجه ، انسانك کندی کندیسنه تعظیم و حرمت ایتمه‌سی ، و کندی کندیسنی حقیقةً شایان حرمت قیلماسیدر . ادب ، بو معنای بلندیله جماعاتك و افرادك قلوبنه کافی درجه‌ده نفوذ ایتدیکی کون ،

جهانده استبداد . جهالت . سفالت زائل اولمایه باشلایاجاقدر .

کمالك :

جهانده کندینی هر فرددن آلچاق کورور اول کیم
اوتانماز کندی نفسندنده عار ایلر ملامتدن ،

بیتنده مراد ایتدیکی معنا . ادب کلمه‌سندن بزم مراد ایتدیکمز معنادر . بز ادبك بو دورلوده اوتانماءبی حاصل ایده‌جکی . ایتمه‌سی لازم کلدیکی اعتقادنده‌یز .

(کتاب الاستبداد) مؤلف معظمی « آلفیه‌ری »نك (حکمدار و ادبیات) عنوانیله تورکجه‌یه ترجمه و طبعنی اکمال ایتدیکمز واجب المطالعه کتابنك تتبعندن ، ادیبلك وظائف و مرتبه‌سنده‌کی عظمتك عظمت و وظائف تاجداره نه قادار فائق اولدیغنی آکلاشیلیر .

ابدیت مکان کمال بك ادبك اك صاف و بلند معناسیله ادیب اولدیغندندر . که

مبرایم رجا و خوفدن عندمده عالی‌در
وظیفه‌م منفعتدن . حقم اغراض حکومتدن .

دیمشدر .

هیچ شبهه یوقدر، كه كمال بك اك بویوك پادشاهلردن لایعد دفعه داها بویوكدر . چونكه بر قومك سیدی ، افندیسی كندیسنه خادم اولاندر. هیچ بر بویوك پادشاه ــ مدحت پاشا مستثنا، اونك مقام بلندی بام باشقادرــ كمال بك قادار بزه ، شرفزه ، خادم اولمادی .

كمال اولماسه یدی . شناسی اولماسه یدی بز ، دیلسز بر ملت قالیردق ؛ وطن نه‌در ، وطن محبتی نه‌در ، مدحت پاشا نه‌در ، حریت نه‌در ، عزت نفس ملی نه‌در ، بو صمدانی ، بو خدا پسند هپ بو شیلر نه‌در بیلمزدك . ادبیاتك ، ادبانك شوكت الهیه‌سی ، آكلاشیلیوركه ، بی حد و پایاندر. كمال بكك ندای ایقاظی اوقادار نافذ و حكم پروردر ، كه تأثیر كبریا پسندی ایله ، شهدای حریتك ، مزارلرندن فیرلایاجاغی، نعشلری اوزه‌رینه قاپاتیلان قالین ، آغیر ، سرت طاشلری باشلریله قیراراق مزارلرندن فیرلایاجاغی ظن اولونور ! ابوالضیا توفیق بك، او صناعتكار بدایع آفرین نه كمال ایچـین « یا تحریك حمیت و یا تصـویر تجدت ایتمك ایسـته‌دیكی زمینلرده كوستردیكی شدت لسان و حدت افاده‌یه باقیلاجاق اولسه

انسانك قوۀ ناطقه‌سی قهرمانلرك ، رسّاملرك اعصاب اقتدارینی
علاوه ایتدیكنه قائل اولاجاغی كلیر ، دیمكده نه قادار
اصابت تقدیر كوسترمشدر !

كمالك

یاپكی سوزان ایدر دقتله باص كیم راهكه
قلبنی آتمش أولوركن آشنالردن بری ،

بیتنده‌كی شدت خیال هر انسانده ، ادبیاتی ، شعری اك
زیاده متعالی اولان ملتلرك هانكیسنك اولورسه اولسون
آثار ادبیه‌سنده اندر كورولور . شیمدی‌یه قادار منظورمز
اولان اوچ دورت انسانك اشعارنده . بو وادیٔ خیالده
كمالك بو بیتنه ، رقت وحدتجه ، یاقلاشه‌جاق یالكز بر
قطعه تخطر ایدییورزكه فرانسز شاعرلرندن (شارل
بودله‌ر)ك در ، Les Fleurs du Mal عنوانلی
مجموعهٔ اشعارنده مندرجدر . ایشته او قطعه شودر :

Comme un tout jeune oiseau qui tremble et qui palpite,
J'arracherai ce cœur tout rouge de son sein,
Et pour rassasier ma bête favorite,
Je le lui jetterai par terre avec dédain.

فقط کمال‌ك شعرنده‌کی نائرلك ، آتش مزاجاق نره‌ده بونده !

کمال‌بك و پیروان ذی فضیلتی اویله بر یرده، اویله بر اداره آلتنده یاشادیلر، یاشیورلرکه اونلرك سعی و اجتهاد لری زنجیربند آیاقلرله قوشمایه بکزر. فقط ، اولسون! اولسون ! زنجیرلرك چیقاردیغی شماتت اونلرك ترمین و نوار نغمات و صیحاتنه باشقا بر حکم و هیبت ویرمك دن خالی قالمایور . بونلر آرسلان طبیعتلی ، شیر طینت قهرمانلردر .

زخمه دوش اولدقچه شیرك صولتی شدتله‌نیر !

حاصلی ، کمال بك ، بزم تورکیانك یاریسی‌در . تورکیا- نك تمامندن داها بویوك بر نصفی‌در : بو اویله بر نصف کشورمزدر ، که استیلای اجانب‌دن مصون‌در . اجانب اونی استیلا ایتدیکی وقت کندیسی مغلوب و مسخر اولمش اولور . بز ، او زمان ، و ، آنجاق او زمان تأمین شوکت و استقلال ایده‌رز .

(قارلایل) « آیین قهرمانان » عنوانلی اثرنده (بز انکلیزلره ، « شکسپیر » کزدزمی یوقسه هندستان

ایمپراطورلغکیزدنمی واز کچرسکز ؛ دینیلسه و بونلردن برینی غائب ایتمك ضروری اولسه ، بز هیچ دوشونمکسزین هندستان ایمپراطورلغمزی ، « شکسپیر »ی حفظ ایتمك ایچین فدا ایدرز .) دییور .

ادب و ادباك بو قدار بلیغ برصورتده تقدیر و تقدیسنه آز تصادف اولونور .

***

نامق کمالك عظمت روح و جلال افادهسی حقنده الك اجمالی بر فکر ویره بیلهجکمدن پك اوزاغم . اونك آثاری اوقوماق ایلهدرکه حقنده بر فکر صحیح ایدینیله بیلیر . هر فرصتده حضرت کمالك کمالاتندن بحث ایدهجکز . اوندن بحث ایتمك وطندن ، فضیلتدن ، استقلال روحدن ـ خلاصهٔ کلام ، حقیقی انسانلقدن بحث ایتمك دیمکدر .

***

کمالك شهنامهٔ آثاری (جلال‌الدین خوارزمشاه) دوکه بر فاجعهدر . (مطبعهٔ اجتهاد) بونی ده شکسپیر

(هاملهت)نی متعـاقب ، کتبخانهٔ ملی یه ، الك نفیس و شایان بر کسوهده اولاراق ، ید اعتنای مخصوصمزله، تقدیم ایده‌جکدر . کمال ، والد روحمزدر ؛ مولود والدك وارث مشروعیدر . کمال زاده بزی پروتستو ایده‌جکسه بویورسون ؛ بز ملت باباسنك متروکاتنی ایتام روحنه تسلیم ایتمکله اموال یتیمی ضیاعدن و فائده‌سز قالماقدن قورتاریورز .

مارت ۱۹۰۷ مصر

دوقتور عبدالله جودت

بیك ایکی یوز سکسان طقوز سنه‌سی صفرینك
اون دوردنجی کیجه‌سی کورولمش بر رؤیادر

« بر دم غفلتده بیلدك تا زوال عالمی »
« عالم رؤیاده چوق کوردك مثال عالمی »
« خواب در نسبتله ماضی صبح استقبالنه »
« بویله تعبیر ایله‌مشلر در خیال عالمی »

بر اخشام اوستی بوغاز ایچنده دریایه ناظر بر باغ کوشکنه کیتمش . غریبانه . پنجره‌نك کوشه‌سنه او-تورمشیدم . خیالمه احوال عالم ، کوکلمه بر غریب الم کلدی . تنزه ایچون اطرافه باقدم ، کوردم که :

« یم اشك ادیبان کبی آهسته رو اولمش » .
« باد ، آه غریبان کبی غمکین و جکرکاه »
« اشجارده . بر صوت حزین وار ایدی کویا »
« کوکلم کبی ایلرلر ایدی حسرت ایله آه »

دریا اوقدر لطیف و راکد ایدی که اوزه‌رنده اولان اوفق اوفق موجه‌لر ؛ قویو یشیل بر چمنزاره قونمش بر بیاض کوکرجین آلایی ظن اولنور ایدی .

هوا ، اوقدر آهسته وزان اولوردی که یاپراقلرك حرکتی ، جکر پاره‌سنك راحتی ایچون کیجه اویقو- سندن محروم اولمش بر شفقتلی والده‌نك قلبی ، قلبی سویلدیکی ننیلردن داغینیق صاچلرینه کلن اهتزازلر کبی فرق اولنور اولنماز درجه‌لرده ایدی .

بو حالده کوزلریمك نوری آزالمغه باشلادی ؛ تماشانك کوکلمه ویردیکی تعب سوداوی آثارندن ظن ایتدم .

بر ده سمایه باقدم که ، کونش – اقبالنك اك رونقلی زماننده دامان و کریبانتی پاره‌لیه‌رق انزوا خانهٔ عدمه چکیلن فلك پروازان دولت کبی – اوزه‌رنده‌کی بلوط- لرینی ییرته ، ییرته مغرب اختفایه یوریدی . یری ، قبرستان فنادن نشان ویرر بر قوزقنج طوپراق رنکی باغلادی . اطرافنده ، یتیملرك قانلی یاشندن نمونه اولەجق بر آتشی قزیللقدن باشقا بر شی قالمدی .

کیده ، کیده هر طرفه بر دهشت چوکدی . کائناته

بر بهت و حيرت مستولى اولدى . بايغوشلر ، ايكليه‌رك مغاره‌لرينه ، قوشلر چالى‌لرينه‌رق يوه‌لرينه چكلمكه باشلاديلر .

آرەسى بر آز داها بكلر بكلمز قارەده ، بر ايكى بلبل نالەسندن ، دەريادە ، برقاچ خوانندەدن باشقا ايشيديلير فرد آفريدە قالمدى .

كوكلم . بو عاشقانە تماشالر ايلە كمنمدن چكمش . نظرم ايسە اطرافە مستولى اولان محيط ظلمتك اعماق منتهاسندە غائب اولمش كيتمشيدى . كيتدكجە ظلمت بر حالە كلدى كە قرانلقى آل ايلە طوتمق قابل كبى كورينوردى . سايەسندە اكلديكم هر آغاج نظرمدە بر غول بيابانى شكلنى باغلادى .

كويا كە يريوزى زير زمينە چكمش و ياخود ظلمات مقابر روى ارضە چيقمش ايدى . كويا كە اولوم ، ماتم انوابنە بورونمشدە ميدانە اوغرامش ايدى . كويا كە بر قدرت شوير آبروج خاكى عوالمدن آييرمشدە عدم آباد نسيانە آتمش ايدى . كويا كە بخارلرلە سيف تعدى بە صارپلان شهداى حريتك مردم جوشان اولان

تازه خون سیاهی بر دریای بیکران شکلنی آلمش ، و امواج طوفان خروشله طاغلری ، طاشلری احاطه ایده‌رك هوای ظلمه قارشی قبارمش‌ده باغلادیغی شکل هائلده طوکه قالمش ایدی .

اطرافمه باقمق ایسته‌دم - حالك دهشتیله نور بصر کیر یکلردن آیریلمغه جسارت ایده‌مزمش کبی - نظرم هیچ برشیئه تعلق ایلیه‌مدی . بن ایسه یارب ! بو پردهٔ ظلام ایچنده عجبا قاچ مظلومك قانی دوکولیورده سندن باشقا کیمسه کورمیور ؟ قاچ غدارك خنجر تعدیسنه صو ویریلیورده سندن باشقا کیمسه بیلمیور ؟ قاچ یتیمك کوزلرندن اولوقلر کبی یاش آقیتدیریلیورده سندن باشقا کیمسه واقف اولمیور ؟ قاچ داد خواه ، ظالم الندن فریاد ایدییورده سندن باشقا کیمسه ایشیتمیور ؟ یوللو بر طاقم قره ، قره خولیالره مستغرق ایکن بردنبره بر قیامت قوپدی .

یاننده اوطوردیغم پنجره ، - محصور بر قلعه‌نك کله‌یه مقاومت ایده‌مامش قپولری کبی - برطراقه‌سامعه چاك ایله آچلدی .

يوزينی چويرر چويرمز كوزيمه ، اعصابه طوقونه‌جق قدر قوتلی ، مماكتلر احاطه ايده‌جك درجه‌ده وسعتلی بر عمود نورانی كوروندی .

دقت ايتدم مكر كه آفاق، آشوب قيامتدن نشان ويره جك بر فورطنه بلوطی قاپلامش ! بدر منور ايسه يد بيضا كبی خارق العاده بر قدرتله او عمان ظلمتی ايكی‌يه بولمش . دكزه باقدم: هر موجنه بر جبل سيال دينسه روا ايدی .

امواج دكل ، كويا كه كردباد قيامت يكپاره يالچين قيادن مخلوق اولو . اولو طاغلری يرلرندن قوپارمش بر برينه چارپه، چارپه ابعاد نامتناهی ايچنده سورووردی . ياخود كه بر قوجه سنكسار زلزله‌يه اوغرامش متصل لرزه ناك اولور ايدی .

عكس مهتاب دكل ، صانكه فلكده كهكشان او هائله جهان آشوب ايله مركزندن اوينايه‌رق او جبال سركز دان آره‌سنه دوشمش ، تمايشی هر لحظه‌ده بر شكل ديكر پيدا ايده‌رك چالقانيردی . ياخود كه بر عظمتلی نهر شفاف اومهيج سنكستانه تصادف ايتمش چارپينه ،

چارپنه چاغیلدیسی عیوقه چیقاراق بر طرفدن دیکر طرفه آقوب کچردی .

فقط مهتابك ظهوری ده لمحهٔ بصره انحصار ایتدی . بر آچلدی ، بر قپاندی ، بر داها کورونمه‌سی میسر اولمدی ....

« فکانه برق تألق بالحمی »
« ثم انطوی فکانه لم یلمع »

آنی متعاقب اورته‌لغی آه غریبانه‌دن شدتلی شمشکلر ، کریهٔ عاشقانه‌دن کثرتلی یغمورلر قاپلادی .

روزکار اسدکجه دهشتده زلزله‌یی آکدیرردی . کوك کورله‌دکجه کره زمین ایکلیور ظن اولنور ایدی . شمشك چاقدقجه هر سحاب کثیف ، شعله فشان اولمش بر ینار طاغی کبی کورینوردی .

بو عواصف طوفان انکیز یاریم ساعتدن زیاده سور مدی . فقط . کرهٔ زمین — بر سیلاب عظیمك صدمهٔ شدتیله یرندن قوپاراق کرداب خروشنه طوتلمش بر طاغ پارچه‌سی کبی — امواج ظلمت ایچنده یوارلانور

طوروردی . قراناق ، اوقدر اوزادیکه خاطر ، اکتساب ابدیت ایتمه‌سندن اندیشه‌یه دوشسه و یاخود بوکیجه‌نك صباحی فردای قیامتدر ظن اولنسه روا ایدی .

بن ایسه هنکامه‌نك اعصابمه ویردیکی اضطراب و کوکلمه کتیردیکی انقباض ایله بتون بتون محروم آرام اوله‌رق زمان فجره قدر لاینقطع اوطه‌نك ایچنده طولاشور و هر ایکی دقیقه‌ده بر کره امریٔ القیسك

« الا ایها اللیل الطویل الا انجل »

« بصبح وما الا صباح منك بامثل »

بیتنی تکرار ایدر ایدم .

عاقبت یورغونلق وجودمه غلبه ایتدی . کوز قپاقلرم – یاصدیقه طیانمش خسته‌لر کبی – طوردیغی یرده اوکنه ، اوکنه ییغلمغه باشلادی ، اوطه‌نك بر کوشه‌سنه اوزاندم ، درحال اویومش قالمشم . آه او نه خواب حیات افزا ایدی . ایکی یاشنده بر معصوم والده‌سنك ممه‌لرینه طیانسه و یا یکرمی یاشنده بر سودا

زده معشوقه‌سنك صاچلرینه بورونسه یه‌ه بوقدر صفاپرور بر اویقو کچیره بیلمك احتمالك خارجنده‌در .

بر رؤیا کوردم اویله خیاله بیك حقیقت فدادر . یك آز زمان سوردی ؛ اویله تماشانك هر دقیقه‌سنه بر عمر بشر قربان اولسون .

« این که می بینم به بیدار یست یارب یابخواب »

کویا بر صحراده ایمشم . کونش هنوز افقدن چیقمغه باشلادی . فقط ، ضیاسی بزم بیلدیکمز کبی دکل مایع حالنه کلمش ایدی . اوغرادیغی یرلری شعشعه‌سنه غرق ایدر ایدی . الوان بزم کوردیکمز کبی دکل کویا که بر جوهر سیال اولمش ایدی . بر جسمه تعلق ایمه‌سه ده‌ینه میدانده کبی کورینوردی .

بر حالده که ایکی اوچ دقیقه چیچکمز آغاجلردن ، چیچکلردن طاغلردن . طاشلردن ، یرلردن ، کوکلردن نور آقمغه ، رنك یاغمغه باشلادی . یاپراقلر ، تلونده بررابر سحردن ، میوه‌لر ، التماعده بر رنجم منوردن نشان ویریردی .

تپه‌لرده یاریم آی بیوکلکنده انجولر دلنمش انجنده نیجه بیك مرغ بوقلمون رنك آشیان طوتمش ایدی .

درەلرده طاغ پارچەسی قدر الماسلر اویولمش درونده نیجه بیك بهیمهٔ شبتاب التماع صیغنمش ایدی .

صباحك فیضی بر درجەده ایدی که انسان هر دقیقه تجدد ایده کویا که وجودنده روحی بیویورمش کبی و حیاتی بدنندن طاشەجق صورتده تزاید ایدییورمش کبی بر حال حس ایدردی. کویا که حیات اجزای عالمك عمومنه سرایت ایتمش ایدی .

غنچەلر ، بلبل کبی دالدن داله اوچارق شاقردارڊی. سمنلر ، کبوتر کبی هواده پرنده آتارق دم چکردی .

اطرافه باقدم: ابنای وطنك نصفندن زیادەسی اوراده اجتماع ایتمش ظن اولنەبیلەجك قدر عظیم بر ازدحام موجود ایدی .

قدرتك بویله مافوق الطبیعه بر آرایش رنکارنك ایله اظهار ایتدیکی بدیعهٔ اعجازی تماشادن هرکس بر صورتله لذتیاب صفا ایکن افقده غایت خفیف بر آتشی بلوط پیدا اولدی .

آغر . آغر آچلمغه باشلادی ، آرەسندن بت پرستلر نظرنده « آلهة الحسن » اعتبار اولنەبیلەجك بر نازنین

کوروندی . کیده ، کیده‌قز دوغرولدی. ایچنده یاتدیغی بلوطی دیز قپاقلرندن کوبکننك اوستنه قدر وجودینه صاریندی . اوجنی صاغ اوموزندن آته‌رق ممه‌لرینك آره‌سنه ایندیردی . کندی اوزون بویلی ، تندرست ، مردانه یاپیلی بر قز ایدی .

بر نورانی جماله ، بر حسننده‌کی طراوته باقیلسه بر باقشده کونش ، بر باقشده نوبهار انسان شکلنه تمثل ایتمش ظن اولنوردی .

بتبه وجودینه طاغیلان صرمه صاچلری ؛ فجر اوزه‌رینه یاپیلمش خیاط شعله‌دن فرق اولنمازدی ، کوزلری ، هرباقشده کوکلرك اك مستور اولان اعماق خفاسنه کیرر ، تحریء اسرار ایدر کبی کورینوردی . دهاننه دقت اولنسه ، ابتسام صباح ، کردننه‌دن کوکسنه دوغرو نظر اولنسه ، عمود سحر جسمانی بر وجوده اطلاق اولنورمش دینیلوردی . ممه‌دکل کویا که قرص قمر ایکی‌یه بولنمش ده هر بری کوکسنك بر و طرفنه قونلمشیدی . جسمی ، اودرجه شفاف ایدی‌که بوروندیکی بلوطك هر طرفندن عکس الوانی کورینوردی . بلوطه صارینیر

صاربماز کیسولری اوربردی. ارسلان صاچنه بکزه‌دی. جبهه‌سی پارلادی . بر نور آل انجنده قالدی ، قاشلری بر درجه چاتلدی‌که نظرلرده :

« عشوه طوتمش دامنندن ، فتنه کیرمش آره‌یه »

« کلمش ابرولرینـه مستانه خنجر خنجره »

بیتنده اولان تصور شاعرانه‌یی تصویر ایدردی. کوزلری نور نظرینك حدتندن باقدیغی یرلره شراره صاچار کبی کورینوردی . بو حال ایله افقك منتهی اولدیغی طاغدن قدم . قدم آشاغی اینه‌رك یا‌ڭزده کلمکه باشلادی .

بن ایسه کوکلمده بو وجود روحانی‌یه بر آشنالق ، بر انسیت حس ایدر ایدم . کندی کندیمـه دیر ایدم‌که بو جهره . مطلقا بنم اول کوردیکم برسیمادر . ینه کندی کندیمه دیر ایدم‌که بو ، یا پری ، یاملك اوله‌جق ! هیچ احتمالی وارمیدرکه آره‌مزده اولدن بر آشنالق بولونسون؟ بویله اطمئنان وتردددن مرکب بر حال ایله طرزینه ، طورینه ، اندامنـه . اطرافنـه امعان نظر ایدرکن برده کوردم‌که هر آدیم آتدقجه رهکذارینه پارچه ، پارچه بر چوق زنجیرلر دوکولوب کلیور. اوزمان بیلدم‌که بو جسم

اطیف : فکرده خیالی، لوحه‌ده تصویرینی تماشا ایده‌رك جمال خاطر فریبنه مفتون اولدیغم حریتك تمثال سماویسیدر .

« نه افسونکار ایمشسین آه ای دیدار حریت »
« اسیر عشقك اولدق گرچه قورتلدق اسارتدن »
« سنکدر شمه‌ی جذب قلبه قدرت ستر حسن ایتمه »
« جمالك تا ابد دور اولماسین انظار امتدن »

حریت : جماعتـه صداسنی لایقیله اسماع ایده‌جك قدر تقرب ایدنجه یوکسکجه بر قیانك اوستنه چیقدقدن و اطرافنده اولانلری بر نگاه غضب وتحقیر ایله ازدکدن صوکره بر صیحهٔ زهره شکاف ایتدی . ظن ایتدم که

« هر سرمو درتنش بانك غضنفر میزند »

خیالی حقیقت بولمشدر .

موجودلرك اکثری یانلرنده بیلدیریم پاطلامش مرغان دهشتزده کبی یره قپاندیلر . چیر پنمغه باشلادیلر .

حریت : جماعتك بو هول نامردانه‌سنی کورنجه — بلوطدن هنوز قورتلمش برق چهنده کبی — بر مجسم هیجان آتشین کسیله‌رك دیدی :

« ای خوابیدکان غفلت ؛ ای مألوفان ســفالت ! ای تقیدپرســتان اسارت ! ای تذلل پروران جبانت ! ای مرتکبان هر مذلت ! کوزلریکزی صباح محشرده‌می آچه‌جقسکز ؛ کردنکرده‌کی قید اساری مالك جحیمه تسلیم ایتمك ایچون‌می صاقلارسکز ؟ بر دقیقه صکره بقاسنه امین اوله‌مدیغکز حیاتکز ایچون‌می الی الابد الســنهٔ نفرین عالمده نامکزی ابقا ایده‌جك قدر قورقارسکز ؛ چکدیککز بار حقارته میزان قیامتده ثقالتکزی کوسترمك ایچون‌می تحمل ایدرسکز ؛ هیهات ! . . . . .

ای خوابیدکان غفلت !

صانع قدرت آثار رحمتنی تماشا ایچون نظر ویرمش . سز اومشرق حقیقتی ســتر ایدییورسکزده خیالکزله ویاقولاغکزله کورمکه چالیشیورسکز ! کوزیکز آچیق ایکن نائم اولیورسکز ! قپاندقجه عادتا میت حالنه کلیورسکز ! ایچیکزده الك تجربه‌لی بر پیرك فکر ونظری . ایکی کوزی آنادن دوغمـه علیـل بر چوجغك رؤیاسی قدر حقیقته اصابت ایده‌میور . افکاریکزی اویاندیرمق ایچون اختیار ایتدیککز فدا کارلق چاقشیریکزی یقاتمق ایچون

صرف ایتدیککز پاره‌یه تقابل ایتمز . وجودیکزی راحت دوشکندن دور ایتمه یکزکه لیال عدم کلوب چاتیور .

چوق زمان کچمیه‌جک که کوکلکز میدان سعیه چیقمغی آرزو ایتسه‌ده وجودیکزی تحریك ایده‌میه‌جك ، کوزیکز آچیلمق ایسته‌سه‌ده کوره‌میه‌جك ، فکریکز تحری حقیقته باشلاسه‌ده برشی آکلامغه مقتدر اوله میه‌جق ، یتاقلغکز تیموردن اولسه‌ده طوپراغه تحول ایده‌جك .

اویوییکز ! اویوییکز ! غفلت حیاتی ، خواب مماته تبدیل ایچون بوندن قولای طریق یوقدر ! ! . . .

ای مألوفان سفالت !

عزیز ذوالجلال جمله‌یی دنیوی و اخروی هر درلو سعادته مظهر اولمق استعدادیله خلق ایتمش . سز ، قارنکزی طویورمق ایچون اولادیکزی آچ براقمغه توکل نامی ویرییورسکز ! کاسبلر حب الهی‌یه مظهر ایکن قوت لایموت ایله کچینمکی قناعت ظن ایدییور . سکز ! انسان ایچون هرشیئك سعی ایله حاصل اولدیغی محکمات ایله مبین ایکن سعیدن ال چکمکی مقاصد دینیه

وَ دنیویه کزه مدار منفرد بیلیورسکز !

سورونیکز ! سورونیکز ! چوق سورمزکه سزده سوروندیککز یرلرکی خاك اولورسکز ! . . . .

ای تقید پرستان اسارت !

فعال لما یرید جمله‌نی حالنجه مرید ایتمش . سز دائما نفسکزدن ارادتك نزعنی مراد ایدییورسکز ! پرستشکز عادت وَیامنفعت نامیله بوینکزه طاقیلان زنجیر اسارته‌در. یوزیکزی اوتشیان طادر آلری ایصیریق . باشکزه تپه اوران مردار ، آیاقلری . یالامق کندیکزجه ملکات راسخه‌دن اولمش .

چکیکز ! چکیکز ! تاکه بوینکزده‌کی بارکران سزکله برابر مزاره کیتسین . زیرا ولادیکز او قیدلره تحمل ایده‌مز .

ای تذلل پروران حیات !

جناب خیرالماکرین انسانی هرنه فتنه‌یه مبتلا ایتمش ایسه جمله‌سنی تقدیر ایچون معیارعقله مالك اولدیغی حالده یراتمش . سز موت قورقوسیله هلاك اوله‌جق بر حاله کلیورسکز ! حبس اندیشه‌سیله فکریکزی ؛ باش

دیدیککز بر آووچ کمیك، وجدانکزینك کوکل دیدیککز بر پارچه أت. ناطقەکزینك دوداق دیدیککز بر قاچ طمله قان آراسنده اسیر زندان ایدییورسکز! دیوارده کولکه‌کزی کورسه‌کز اعضاکزك هر بری بر باشقا یولده لرزه‌ناك اولیور.

تیتره‌ییکز! بیتره‌ییکز! اجزای بدنیه‌کزك تارمار اولماسی بویله بر اضطرابه لزوم کوسته‌ریر.

ای مرتکبان هر مذلت!

حضرت رافع الدرجات جمله‌نی مراتب عز واجلاله وصول ایچون تکلیف معنوی و هوای نسیمی کبی مجردات و لطائفدن باشقا هر درلو بار ثقلتدن بری ایتمش. سز، بیك مسکینك حقنی، بیك مقبلك حقارتی کردنکزه تحمیل ایتمکدن نفسکزی خلاص ایتمك ایسته‌میورسکز! بو ضعیف وجودیکزله کرهٔ زمینی باشکزه متاعب کائناتی آرقه‌کزه یوکلتمك ایسته‌سه‌لر قبولندن چکنمزسکز.

علی مراتبهم کوچوککزك بیوککزه، اوده کندی بیوکنه اوموزلرینی رکاب تذلل ایتمك آره‌کزده امور

طبيعيه‌دن معدوددر.

أزيالكز! أزيالكز! وجودلريكزى زير زمينه‌چكيرمك ايچون اويله بر تضييقه احتياج كورونيور.

نه‌زمان انتباه حاصل ايده‌بيله‌جكسكز؟ نه‌زمان سعادتكزى دوشونه‌جكسكز؟ نه‌زمان مريد و مختار اولديغكزى بيله‌جكسكز؟ نه‌زمان مرد اوله‌جقسكز؟ نه‌زمان قدريكزى آكلايه‌جقسكز؟

عالم، بر كمبهٔ كماله دوغرو شتابان اولمش كيديور، سز ساكن اولديغكز يرلرى — شكارينى اغياردن صاقنان سباع كبى — ديشلريكزله، طرنقلريكزله بولنديغى مركزده توقيفه چاليشيورسكز! ظن ايدرميسكزكه بو عجز و حقارتكزله برابر مشيته غالبه ايده‌بيلورسكز؟ اميد ايلرميسكزكه بو عالم‌دوار ايچنده حالك بر دقيقه سكون و ثباتى قابل اولور؟ كوزلريكزك اوكنده جريان ايدوب كچن هوا، دماغكزه بر نفس كيروب چيقنجه حال ديديككز دورهٔ حيات، زمان عمريكزدن تفريق ايدهرك عدم‌آباد هيچاهيچه سوروب كوتورمكده اولدينى ادراك ايده‌جك قدر نظريكزده قدرت يوقميدر؟ بونه

غریب حالدرکه ایچکزدن کیمکله قونوشلسه یاری صحبتی حالدن شکایتدر، ینه هیچ بریکز حالکزی محافظه‌دن باشقا برشی دوشنمزسکز، ظاهراویله قیاس ایدرسکزکه بو عالم حوادث سزك ایچون بر مرکز سکون اولوب قاله‌جقدر. هیهات!....

دنیاده کوردیککز بو قدر احوالك هانکیسنده ثبات بولدیکز؟ مشهودیکز اولان بو قدر انقلاباتك هانکیسندن قبل الوقوع خبردار اولدیکز؟ هیچ بربدر رحم مادرده بولنان اولادینك سیماسنی، اندامنی، ذکاسنی، اخلاقنی کشفه مقتدرمیدر؟ دکل ایسه بر عصر ایچون بطون ایام ایچنده مختفی اولان عصر مستقبلك طورینی تقدیر ایتمك نصل ممکن اوله‌بیلور؟

نه وقت حال، ماضی‌یه موافق ظهور ایتمشدرکه مستقبلك حاله مطابقتنه احتمال ویریاسین؟ خاطره کلمز نه‌لر اوله‌جق؟ تصوردن کچمز نه‌لر کوریله‌جك؟!...

« ستبدی لك الايام ما كنت جاهلاً »

« وَ يأتيك بالاخبار من لم تزود »

« وَيأتيك بالاخبار من لم تبع له »

« بتاتاً وَلم تضرب له وَقت موعد »

بتون ابنای عالم نظرینی استقباله دیکمش؛ کیردیکی مسلکده متبصرانه دوام ایدوب کیدییور. سز — کویاکه بر یدغلبه بوینکزی سوتمش ده آرقه کزه چویرمش کبی — ماضی یه حصر نکاه ایتمشسکز.

آیاغکزك بصدیغی یری کوزیکز کورمیور. هر آدیم آتدقجه بر خطرکاهه دوشمه‌دن بر یولده یوریمه کز ممکن اولمیور.

دوشوننکزکه نظر، ماضی یه معطوف اولماق لازم کلسه‌ایدی صانع حکیم آلت باصره‌یی آرقه‌ده یارادیردی.

ماضی‌ده آرادیغکز نه‌در؛ غائب ایتدیککز عمری تحری ایدرسه کز هیهات!....

زمانی کیم اعاده ایده بیلیر؛ عالمك دورینی عکسنه چویرمکه کیم مقتدر اولور؛

اجدادیکزیمی ایسترسکز؛ آنلرك روحانیتی، علویتی یدمشیتده اولدیغنی بیلمزمیسکز؛ قدرله‌می بحثه‌اشه‌جکسکز؛ شهرتلرینی‌می آرارسکز؛ آنلرده دنیاده اسکی پاچاوره‌دن یاپلمش بر کاغد اوزه‌رینه؛ ایسدن ترتیب اولنمش بر قاچ ضماله مرکبدن بشقه سزه عائد بر حصه وراثت یوقدر.

بقیهٔ جسمانیه‌لرینی می طلب ایدرسکز؟ مزارلرینه کیدیکز! آرایکز! باقالم چوریمش کمیکدن باشقا نه بوله بیلیرسکز؟

انسانسکز! انسان یتشدرمکه مأمورسکز، اوشهرتلری، او فضیلتلری کندیکزده، اولادلریکزده حاصل ایتمکه چالیشکزکه سز؛ عوالم علویه‌یه نظر تحسرله باقه‌رق آنلرك حالنه عجز و مسکنتله حیران قاله‌جقکزه، آنلر، بو دنیای دنیده سزك کوستردیککز علوبته باقسینلرده عوالم علویه‌دن حالکزه، کمالکزه متحیر اولسونلر، دوشونمزمیسکزکه سز، نه قدر اسلاف پرست اولورسه‌کز اسلافکزك قدرینی اوقدر تنزیل ایدرسکز؟ بوعالم، عالم ترقی ایکن اولادینی کندینه فائق ایده‌مه‌ین پدرلر ممدوحیته دکل، خیرایله یاد اولنمغه بیله لائق اوله‌مز.

نیچه بر بو خواب غفلت! بوقدر زماندر کوزی آچیق اویودیکز؛ کوردیککز رؤیالرك هانکیسی حقه اصابت ایتدی؟ یاشادیغکزدن یاشامقدن بشقه نه قزاندیکز؟ اسلافکزه مأثرجایله‌لری ایچون بوقدر تحسر کوستریورسکز! یا اخلافکز سزی هانکی اثرلریکزله

یاد ایتسین ؟ اسمکزی یالکز مزار طاشلرنده‌می براقه‌جقسکز ؟ بر مزار طاشنک نقشلری نهایت یوز سنه‌دن زیاده سورمدیکنی بیلمزمیسکز ؟ او پرستش ایدرجه‌سنه سودیککز اسلاف کرامدن قاچنک مزارینی کوردیکز؟ کوردیککز مزارلردن قاچنده ییقیلمامش، بوزولمامش پارچه‌لانمامش طاش بولدیکز؟ خورشید معرفت مغربدن دوغدی . مدنیت قدیمه‌نک صباح قیامتی یتیشوب کلیور . دمیر یوللر؛ «دابةالارض» دن نشان ویرییور. معارف؛ بتون اسرار طبیعتی فاش ایدییور. تلغراف؛ یرك طمرلرینی بوزییور . یکی سلاحلرك صداسی ، مسلط اولدیغی دولتك باشنه صور اسرافیل حکمنی کوسترییور . حالا می اویویه‌جقسکز ؟ روز محشرده‌می اویانه‌جقسکز ؟ ...

نیچه بر بو الفت سفالت ! بویکز ایکی قارش ایکن هیچ اولمازسه والده‌کزك قوجاغنده اوطوریردیکز ! شیمدی اوچ آرشون بویوکلدیکز، ایسته‌ین باشکزه چیقییور .

باصدیغکز طوپراقلردن حاصل اولان اوتلر بویویور .

بوبکزك برابری اولیور. سز حالا دوغرو وجه دورویده کندیکزی قدیکز قدر کوسترمکه مقتدر اوله‌مدیکز .

سودیککز، بکندیککز اجدادیکز أکیلیرسه خالقه سجده ایتمك وَ یاخود قلیجه طیانمق ایچون أکیلیردی. سزك ایسه کاریکز، شیطاندن اشنع بیلدیککز بر طاقم مخلوقاتك، عادت وَ یا منفعت نامنه آیاغنی اوپمك ایچون سجده‌یه قپانمقدن عبارتدر .

اجدادیکز مزارلرنده دوغرو یاتیور! سز دنیاده بونی اکری کزیورسکز! مدنیت ؛ حیوانلرك اوك ایاقلرینی ال یاپمغه. بللرینی دوزلتمکه چالیشیور. میموندن انسان پیدا ایتمك ایسته‌یور . سز ؛ موجود اللریکزی ایاق حالنه کتیرمکی ، انسان ایکن میمون اولمغی التزام ایدیورسکز! بویله اکری بوکریمی کیده‌جکسکز ؟ بویکزه اولسون استقامت ویرمکه چالیشمیه‌جقمیسکز؟ عقلکز هیچ بر وقت علویاته میل ایتمیه‌جکمی؟ کوزیکز دائما یره‌می باقه‌جق ؟ . . .

نیجه بر بو پرستش اسارت! شو پارچه ، پارچه زنجیر

لره باقك! اونلر صاچلرمدن زیاده خاطر ربامیدر ؟ ...

عجائب دکلمیدرکه بکا بر نکاه ایتمکه تحمل ایده‌میور. سکزده بوقدر اوقته دمیری بوینکزده ، اللرکزده طاشیمغه تحمل ایده بیلیورسکز؛ عجبا زنجیرك رنکی بنم چهره‌مدن کوزلمیدر ؟ یوقسه آنك آجی ، آجی صداسی قدر بنم سسمده لطافتمی یوقدر ؟

بنی روحکزه الله ویرمش! زنجیری جسمکزه انسان باغلیور . بیلهمم‌که قولك ظلمنی حقك عنایتنه نصل ترجیح ایدرسکز؟ بو طاشیدیغکز زنجیر، اجدادکزك زوربازوسی ، اخوانکزك سی و اقدامیله اوزه‌رینه کونش طوقونسه اریور . روزکار اسسه پاره‌لنیور. صو دوکلسه ازیلیور . بنم نظرمه تحمل ایده‌میورده پارچه . پارچه داغیلیور .

سز حالا اونی طاسمله یاپیلمش برازدرمی قیاس ایدر سکز ؟ دائما وهمکزله‌می مقید اولوب قاله‌جقسکز ؟ استقبالده ده‌می الکزی ، قوللکزی صاللایه‌رق بکا دوغرو شتابان اولوب کلمکه مقتدر اولمیه‌جقسکز ؟... نجه بر بومذلت و جبانت؟ نه‌دن قورقارطورورسکز؟

اولومدنمی ؟ قورقو نه وقت ایدی حیاتی موجب اولمش ؟ اذیتدنمی ؟ دنیاده کیمه زنجیر اسارتدن آغیر بربار تحمیل اولنمش ؟ اجـدادیکز فضیلت یولنه اعـدام اولنمش بر آدمك قانـدن حاصل اولان لـکه‌لری او فضیلته اتباع ایچون بر وصیتنامه عد ایدرلردی . ایچلرنده حریت ، وطن ، وظیفهٔ انسانیت اوغورینه شهید اولانلر ؛ وبادن ، حمادن ، ورمدن ، نزولدن اولنلره غالب ایدی . سز ؛ بو اسلاف پرستلکه برابر نه‌دن او اثر حمیتدن بو قدر تباعده چالیشیورسکز ؟

دنیاده هر نه درلو یاشانیلورسه یاشـانسون نتیجه‌سی اولوم اولمیه‌جقمی ؟ برده بقای نامی دوشونمك یوقمیدر ؟

« هو الموت فاخترما علا لك ذکره »

« ولم یمت الانسان مابقی ذکره »

بای حال اوله‌جککزی بیلیرکن نه وقته قدر مزاره کیرمه‌مه‌یه چاره بولمق واهمه‌سیله بیهوده یره طوپراقـلره سورونوب طوره‌جقسـکز ؟ عزرائل اوکنده‌ده‌می طلب حیـات ایله مرحمت دیلنجیلکـندن قورتولمـایه جقسکز ؟ . . .

نجه بر بو ارتکاب ذلت ؛ تذللدن امید ایتدیککز فائده نه‌در ؛ طوپراق دائما پایمال اولور . هیچ آووجنه آلوب باشنه قویان وارمیدر؟ صوغلجان دائما یرلرده سورونور. هیچ برینی قالدیروب ده تقدسده بسله‌ین کورولمشمی ؟ کیمك اتکنی اوپدیکزده آغزیکز لذت بولدی ؛ کیمك آیاغنه قپاندیکزده باشکز کوکه ایردی ؟ دوداقلریکز ؛ توزلو، توزلو چوقه‌لره یاپیشدقجه شکرمی پیدا اولیور؟ یوزیکز؛ ترلی، ترلی سختیانلره دوقوندوقجه بورنکزه مسك قوقوسیمی کلیور ؟ تظلم نامنه آغزیکزدن چیقان کور دیلنجی آهیلرینی کیم دیکله‌دی؟ کریهٔ استرحام نامیله کوزیکزدن دوکولن ناموس جوهرلری قاچ پاره ایتدی؟ نه وقته قدر معصوم چوجوق کبی ایسته‌دیککزی یاپادقجه آغلایه‌جقسکز ؟ معتوه اختیارلر کبی ایسته دیککزی حاصل اولمش ظن ایتدکجه سجدهٔ شکر ایدوب طوره‌جقسکز؟

طوپراق اولینجه ذلیل اولدیغکزی آکلایه‌میه‌جقمیسکز ؛ روزکار طوپراغکزی بر هوا ایدنجه‌یه قدر هیچ برصورتله علویت بوله‌میه جقمیسکز ؟

سبحان الله العلى العظيم! مكر نه قدر مألوف حقارت، نه‌درجه لرده اسیر عادت اولمشسکز ؟ ! ...

مردلك ، لوندلك ، شجاعت ، حميت ، فضائل ، مروت، استحقار مشکلات ، استکبار دنيات . جرأت تشبث . اختيار مهالك ايله سرفراز اقوام عداولنان ملت سز ميسکز ؟ نه‌کاذب شهرتلر . نه‌معنا سز دغدغه‌لر ؟ ! ......

سوز بو راده‌لره واصل اولوبده ملت عاليشانك عنوان افتخاری لسان تزييف ايله ياد اولنمغه باشلاينجه معشوقه‌مدن عقائد مقدسی عليهنده مقالات ايشتمش برسودازده کبی کوکلمده ايکی جهتله داغ اوستنه داغ آچيلمغه باشلادی. کنديمی بوانديغم وقفهٔ تحيردن آله‌رق مقابله عزميله تمثالك دوردیغی طرفه امعان نظر ايتدم . کوردمکه حريتك صاغ جانبنده برچوق وجيه ومکلف ذاتلر وار. برآزی‌سن مشيبه وارمش ؛ مولرندن .خيط الشماع ذکاوت کبی قوهٔ تجارب ايله رونق بولمش برنور سفيد التماع ايديور . برچوغی نوبهارشباب ايچنده هنوز تازه حيات ظهور ايله طراوتياب اولمغه باشلامش .

چهره‌لرندن . خون جوشان حمیت کبی حرارت حسیات
ایله غلیان ایتمش بر ولك جوانمردی کلفشان اولیوردی .

جمله‌سنك دماغ ادراکی : انعطاف خورشید معرفتله
مهتاب کبی صاف ولطیف بر نور ایچنده پارلایوب
طوریبور . کافه‌سنك قلب حساسی ، التهاب نائرهٔ حمیتله
زمین کبی قوجه بر عالمه آنجق کنجایشپذیر اوله‌جق
بر حرارت استیعاب ایدییور .

هپسی بندن بیك‌قات زیاده بر خواهش ایله جوابه
حاضر لانمش . حریت ایسه اودلربا کوزلرینی بر میل
مشفقانه وطرز عاشقانه ایله اوفرقهٔ صاحب وقاره عطف
ایدرك برلطف غریب ایله نظر ایدردی‌که بولندیغی
ادای دلنشینی غائب ایتدیرمك خوفیله کیمسه فتح کلامه
قییه‌مازدی . نهایت ینه حریت سوزه آغاز ایدرك :

« ای وطنك مراد مشخصی ! ملتك حامیٔ نجاتی !
حمیتك سرمایهٔ کمالی ! حالك مکافات هرملالی ! آتینك
رهنمای عز واقبالی اولان مسلك پروران حمیت !

دمین کاذب دیدیکم شهرت آنلره اضافتله‌در .
اجدادیکزی هردرلو فضائل انسانیه‌ده . وطنکزی ؛

هر نوع بدایع طبیعه ده ممتاز ایدن معطیء حقیقینك نام فیاضنه یمین ایدەرم که اون . اون ایکی سنه ایچنده گاه زنجیر اسارت دیدکاری اژدر هلاهل فشانك دندان تسلطندن ، گاه حکم غالبانه اسمیله یاد ایتدیکاری پلنك عقورك دهان تغلبندن قوۀ بازوی همتله اغتنام ایتدیککز رزق کریم ترقی . سزك ده نامکزی ولی الاحسان انسانیت اولان مربیان اقوامك عنوان افتخاریله برابر اخلافك لسان تحمیدنده الی الابد مستقر ایده جکدر .

اعمارینه چالیشدیغکز شهرستان تمدن دها تأسیسنه یکی باشلانمش اولمق جهتیله شمدیلك قبرستان کبی مخوف . طاش طوپراق کبی محقر کورینور . فقط بیلمز دکلسکز که استقبالده نصل بر فردوس آباد سعادت اوله جقدر ؟

ماضی یی دوشونوب دەشترم ایتمیکز ! حاله نکاه ایدوب ده فتور کتیرمیکز که زمانك آتی ایچون بسله یوب کلەجك فیوضاتك طریق عزمنی آچمقده و تسریع وصولنی آرامقده حق تقدم سزکدر . افعالکزله نه قدر افتخار ایتسه کز سزادر . نەدن لایق اولمایین که یالکز نامکز دکل ؛ فکرکزده الی الابد یوریەجك ، الی الابد روح الوقت

حکمنی بولەرق وجودجمیتە حیات بخش اولەجق !.....
کرك غلبیت وکرك مغلوبیت حالندە ینە نتیجەسی بولە
بر توفیق عظیم اولان مقصد مقدسك خدمتندن بیوك
دنیادە نەدولت ، نە سعادت تصور اولنە بیلیر ؟

کوچك برعالم وسعتندە ، الی برجنت قدرندە اولان
وطن سزکلە مباهات ایدرکن سزوطنە اولان خدمتکزلە
نەدن افتخار ایتمیەجکسکز : غیرت ! غیرت کە شرق
وغرب ترقیاتکزە نظرحیرتلە باقیور . جهان مدنیت ،
میزان اعتدالی رزانت اقبالکزدن بکلەیور . معرفت ؛
قلمکزدە . ناموس ملت ، قلیجکزدە . همت ، فکریکزدە .
حمیت قلبکزە صیغیندی .

بارقهٔ افکاریکزە قارشی جهالت : انفلاق صباحە
تصادف ایتمش شبپرە کبی سرکرداندر حیرت اولەرق
اطرافە جاریستقدن پنجهٔ همتکز آلتندە — تعدی
جلاد النده قالمش کرك حریتە دائر کی — برمستکرە
خرخرهٔ مأیوسیتلە دندانکین کوستریکدن بشقە برشیئە
مقتدر اولە میور. غلبە : رایت عزمکزی تعقیب ایچون
بر اشارتکزە باقیور . توفیق ازلی : آغوش لطیفەسنی
آچمش توجهکزی بکلەیور .

ایله‌ری ! ایله‌ری ! ای ملت عالی همت که دارالسلام سعادت شوکتمدارانی برقاچ کون اختیار مشاقه متوقف اولان مضیق اضطرابك همان اوته طرفنده‌در .

بن نه تعریف ایده‌یم؟ اکر یلکزنجم فیاض حمیتك خفا خانهٔ استقبالده پرورشیاب اولان ثمرهٔ کمالاتی ایشته کوزیکزك اوکنده طوریبور » دیدی .

خیال سرعتیله ینه کلدیکی طرفه چکیله‌رك برکره سیالکیندی . صاریلدیغی بلوطدن صیریلدی ، وجودینی آتشی قرمزی برنورانی لباس ایله ستر ایتدی . بوروندیکی سحاب لطیف ایسه النده ینه اورنکه مائل برعلم شکلنه تحول ایتدی که اورته‌سی . ملتك طالع اقبال وَ سیف جلالندن نشان اولان نجم وهلال ایله تزیین اولنمش وَ کنارینه ؛ کوموش تللرله

« ید حریتکله رأیت اقبال عثمانی »
« بحمدالله ایریشدی دور استقبال عثمانی »

بیتی نقش ایدلمش ایدی . حیات پرورلکده نفخهٔ صوری آکدیران نسیمك خفیف هبوبیله رأیت ، تموج ایتدکجه کویا که هوانك تضییق کرهٔ زمینی تصحیح ایله

انجذابنی ازاله ایدەرك پیش نظرده شهرلریله ، صحرالریله ، نهرلریله ، دریالریله بر کشور بیهمتا عظمت نمون اولمغه باشلادی .

دقتله باقدم : مگر او کشور — که بر خارقهٔ مخصوصه ایله عوالم علویه‌دن نمونهٔ عمران اولمق ایچون خاکه سوق اولنمش بر دولتسرای روحانی ظن اولنوردی . — سرمایهٔ وجودمز بر قبضه خاکدن عبارت اولان وطن مقدس ایمش . شو قدر وار که ایچنده مصنوعات بشریه‌دن مادی و معنوی موجود بیلدیکمز آثارك بیکده بری قالمامش ، یرلرینه خیالات شاعرانه‌نك اك غلیانلی زمانلرنده عالم تصوره کوچ خطور ایدر نیجه بدایع قائم اولمش . وضع هندسیسندن ماعدا هیچ بر علامتدن او یرلرك ایچنده متعیش اولدیغمز ملك اولدیغنی ادراك ممکن دکلدر .

وطنك بو عمران فیضافیضنی کوردیجه سکانی ، حیات ابدیه ایله مبشر بر عالم امکانه وصول بولمش قدر شوق و مسرتله او جانبه شتاب ایتدم . تقرب ایتدیکم صره‌ده هوا قرارادی . فقط ملکك هر جهتی او درجه تنویر اولنمشدی که شهرلرنده ، یوللرنده ، صحرالرنده لمعه‌نثار اولان

نورانی مسکنلره باقدقجه ممکن قدرتدن بیکلرجه مهتابی، یوزبیکلرجه کهکشانی، ملیونلرجه یلدیزی جامع بر عالم دیکر پیدا اولمش قیاس ایتدم. رفته، رفته ینه صباح اولدی. بن ده او زمین عمرانه وصول بولدم. کوردم که هر مرحله ده، بر کونه نسبت، بر قطعه دن معمور، بر عالمدن ثروتلی شهرلر، هر ساعت باشنده شیمدیکی، شهرلردن، بیوك، کشورلردن محفوظ قریه لر، هر سوقاقده بیلدیکمز سرایلردن، زینتلی، قلعه لردن متین خانه لر بولنیور.

تیمور یوللر، عادی جاده لر، نهرلر، جدوللر طمع قدر کثرتده وَ بر برینه کرفت بر حالده اطرافه یاییلمش وسائط حیاتی هر جهته جریان دم سرعتیله ایصال ایدییور. ماهی کبی قعر دریاده یوزر. طائر کبی اوج هواده اوچار وسائط انتقال پیدا اولمش. ابنای بشر اجسام صلبه کبی مایعات وَ ابخره یی پایمال تغلب ایدییور.

امثك جواهر طبیعت علی العموم پیشکاه استفاده سنده، سرائر حکمت بتون بتون کتبخانهٔ انتفاعنه دوکلمش ایچلرنده الك بدبخت عد اولونان بر فقیر زمانمزك الك مقتدر

پادشاهلرندن زیاده لذت و رفاهله یاشایور!

— الك ذكاسز صاییلان بر شنا كردك محفوظاتی بوكون الك متمدن بر پای تختك الك زنكین كتبخانه‌لرینه سرمایهٔ افتخار اولان صنوف كمالاتنه مقابل كلیور!

حاكمیت امت — كه انسانی استقلال افعالنده بر درجه‌یه قدر مادیاتك قوانین طبیعیه‌سنه بیله اتباعدن سر آزاد ایدن ارادات اختیاریه متممات‌ندندر — مقتضیاتی كاملاً فعله كتیرمش. هر كس كندی عالمنده جهانكیرلره غبطه رسان اوله‌جق بر سلطنت خاصه ایله منسوب اولدیغی جمعیتده كافهٔ اوامر معقوله‌سنی انفاذ ایتدیكی ایچون هیئت مدنیه هر جزئی برپادشاهدن تركب ایتمش بر وجودكبی كورینیور.

قوی حكومت — كه ماهیتنده مثلث كبی اوچ خط استقامتدن مركبدر — ید واحده‌نك پنجهٔ تغلبندن انتزاع ایدرك هر بری آخرك تطاولنه حد تعدیل، هر بری هیئت عمومیه‌نك تشكلنه متمم اولمش. مبعوثان اهالی، عدالت آخره‌نك تطبیقاتندن همان بو كهنه جهان ابتلایه دار محنت صفتندن برخیرد نام استعدادی ویرمكده. محكمه‌لر، دیوان محشردن نمونه اوله‌بیله‌جك بر شكل

حائل باغلامش رهگذار تعدی‌یه آهنین سدلر . سنگین دیوارلر چکمکه ، مأمورین اجرا‌یینه گویا که برر ملك مؤكل : رسمی لباس حکومتله انسان قیافتنه تمثل ایتمش تحقیق جنایات وقبایحده « کراماً کاتبین » ایله مسابقت ایتمکه چالیشیور .

فقط ، انتشار معرفت قوتیله ، قواعد حقوق ووظائف ، علوم متعارفه عدادینه داخل اولمش ، اخلاق ، تطهیر ضمائرده هرکسه ارادات جمعیتك آمال ذاتیه سندن زیاده شوق وانهماك ایله اجراسنی متممات انسانیه . وَلذاید حیاتدن بیلدیرمك جهتیله ؛ نه قدرت تشریع وضعنه محتاج نظام ؛ نه تبعه قضا حقندن مستفید ایده‌جك مدعی ؛ نه مأمورین اجرا انفاذوَ اولنه جق احکام بوله بیلیور .

اصول مسؤلیت ، هرمأموره کوره قلبنده برطاقی محکمهٔ سرائر آشنا پیدا ایتمك . هرکس اویقوزماننده خو بگاهی برمقبرهٔ سکون بیلهرك محاسبهٔ نفسده فکر ووجدانی منکرینه قائمقام عد ایدییور .

حریت — که روحك کعبهٔ اذواق وتمایلاتنه سائق استکمال وثمرك انواع آفات واحتیاجاتنه بدل تسلیتدر — هرفردك اذهاننده ، افکارنده ، تشریاتنده . اجتماعنده

قطعی التأثیر حکم شاهانه انفاذینه باشلامش .

اعضای جمعیتك اختلافت مطالبی : نغمات موسقیدن ممتزج برآهنك اتحاد حاصل ایدیبور . تصدیقاتنه طبعاً اختیار اولان قوای ذهنیه منع تجاوزدن ماعدا هردرلو قیوددن . — مؤاخذات عقلادن باشقا — هرنوع معارضه‌دن مصون ایدلمش ! ... هرکس هرکون برفکر جدید پیدا ایدیبور .

تجارب واستدلالات حکمیه ایله حقیقتی ظاهر اولان افکار جدیده بالنشر بندن بتون عالم انسانیتی مستفید ایده‌جك نتیجه آثار بدیعه میدانه چیقیور . ضیا کبی اطرافه طاغیلدقجه صفوت وانجلا بولق و اوغرادیغی یرلری برحیات ثانیه‌دن بهره دار ایتمك خاصهٔ فیاضانه سنه مالك اولان مطالعات صادقه مجالس الفته انحصار باینه سندن بتون بتون خلاص اوله‌رق ایکی الیله برشی اولان هرباغ رشید ایچون برباصمه دستکاهی : ما کولات وملبوساتدن مبرم احتیاجاتدن معدود اولمش ؛ برخاطردن کذار ایدن تصور . آرهدن ایکی کون کچمکسزین لااقل برقاچ میلیون نوهٔ مدرکه یه انعکاس ایدیبور .

بو واسطه ایله حاصل اولان تلاحق افکار سایه سنده

احاطهٔ معلومانده بر آدم بر ملت، بر ملت ایسه بر عالم قدر اقتدار کوستهریبور.

هرکس ابنای ماتی؛ توأمان ملاصق و خاك وطنی مسیرهٔ مشترك عد ایتمش، میلیون، میلیون طوپلانیورلر. زمانز ده سیاسیاتجه اك خطرلی، حکمتجه اك دهشتلی عداوتنان مسائلی بی‌پروا مذاکره ایدییورلر، مساوات؛ معنای حقیقیسنی افادهیه باشلایهرق قابلیات افراد. عنان بعنان دنیاه‌جك درجه‌لرده مسابقه‌یه قالقشمش. اك وضیع اولانلر؛ اك شریف اولانلر ایله همقدر اولمق رادهلرینه کلدیکی حالده ینه اك شریف اولانلرك حیثیتی؛ تنزل ایتملك دکل بالعکس رفعتیاب اولیور. حق تصرف؛ بر مرعیت مطلقه بولهرق هرکس ملکنی کندی ایچون مخلوق بر عالم دیکر قیاس ایتمش. هر خانهده بر عائلهنك هر درلو احتیاجات و لذائذینی استحصال ایچون مکتب کبی، دارالکتب کبی، نمونه‌خانه کبی، دستگاه کبی، مسیره کبی اقتضا ایدن تأسیساتك کافهسی موجود بولنیور.

عبادك حرم بیوتی، خدانك بیت الحرمنده یقین بر مرتبهده مقدس طوتولمش فسق و تعدی و ظلم و تغلب آستانلرندن کذار ایدهمیور.

مخابره قاعده‌سی؛ مصونیت قوتیله بر سربستی مطلق حائز کلمش. هر ایسته‌ین خانه‌سنده بر تلغرافخانه بولندیرییور. ایسته‌دیکی آدم ایله ایسته‌دیکی لسان و اشارت اوزره تعاطی افکارده بر مانعه تصادف ایتمه‌یور.

هرکس، ملتی ایچون واریغی تلف ایتمکه حاضر فقط ملتك هر درلو فداکارلقدن غناسی وار. هرکس؛ وطنی ایچون فدای جانه مهیا فقط وطنك قربانه احتیاجی یوق. ماحصل ابنای وطنك هر بری بر جهان قدر بویومش . کائنه‌سی طبیعت عالمه بتون، بتون تغلب ایتمش . امکان داخلنده بر مطلب مشروع قالمامش که بر فرد ایچون تحصیلنه اقتدار مفقود بولنسون. عالم خیالده بر نوع لذت ویا بر جنس کمال بولنمیورکه جهان شهودده مثلی موجود اولمسون.

وطنك بو فیض عالی‌الاعالنه نظرانداز افتخار اولدقجه حیرتمدن، مسرتمدن بیاغی غشی اولمشیدم.

اویقودن او خیالات روح پرور ایچنده اویاندم. او درجه سودازدهٔ انبساط اولمشم که تکرر منام ایله اعادهٔ رؤیا قابل اولورمش کبی ینه کوزلریمی قپایه‌رق پیشگاه نظرمه چکیلان پردهٔ ظلام آره‌سنده، کوردیکم عالم کمالاتك

بردها تماشاسنه ساعتلرجه چالیشدم طبیعی موفق اوله مدم. فقط حالا عمرمك أك بیوك سرمایهٔ صفاسی بو تماشانك تصورات روح پروریدر.

« نه یارجان ایمشسین آه ای امید استقبال »
« جهانی سنسین آزاد ایله‌ین بیك یأس و محنتدن »
« سنکدر دوردولت حکمکی دنیایه انفاذایت »
« خدا اقبالکی حفظ ایله‌سین هردرلو آفتدن »

صوڭ

ماغوسه مکتوبی

نامق کمال

افادهٔ طابع

قوجه روما ایمپراطورلغنك عصرلرجه شوکت وشکوه جهانگیرانه‌سنك سرمایه‌سی اولان محبت وطنیه فضیلتنی تصویر وتبجیل ایدن [وطن] فاجعه‌سنی یازدیغی وموقع تماشایه قویدوردیغی ایچین ادیب اعظممز نامق کمال بك ۳۸ آی ماغوسه قلعه‌سنده حبس ایدیلمش ایدی .

بو مکتوبی اوزمان ، رجال دولتدن بریسنه یازمشدر .

خاندان عثمانی دنیان وعمومیتلری اعتبارلریله فرومایه‌لره خاص حسیات سفیله‌دن غیری بر حسه آشنا بولونمایان خانهٔ سفالیه‌نك حکم سوردوکاری یرلرده ، « شخص همایون » لردن باشقا هیچ بر کیمسه‌نك ، هیچ بر شیئك سویلمه‌سی ، تبجیل اولونماسی جائز اولاماز . اونلر ایچین لازم اولان یالکز « پادشاهم چوق یاشا ! » در .

وطنك ، ملتك یشاماسی اونلرجه هیچ معنا دکل در . بونلرك ادراکاری بو درجه سفیل . بو مرتبه‌ده کور

وخود پرستدر . ایشته بز شو سطرلری یازدیغمز صیره‌ده بو مقاله‌لردن بیری‌ده (ایران) ده ایران مجلس مبعوثانی طوپه طوتیور . یتمش سکسان کزیدهٔ احراری « شراپنه‌ل » لرله پارچه پارچه ایدیور . صاغ قالانلری همان دار آغاجنه چکیور . انکلیز سفارتخانه‌سنه التجایه وقت بولانلر آلچاق جلادك آلچاق ساطورندن قورتولیور .
پست شاه ، بالمقرال (ئه دوارد) ه انکلتره قرالی هند ایمپراطوری قوجه انکلیز (ئه دوارد) ه شکایت ایدیور ،
«بن آنارشیستلری تربیه ایتمك ایسته یورم ، سفارتخانه کزه مراجعت ایدیورلر . سفیر کزه امرویرك بونلری ساطورمك آلتنه قویسونلر » دیور . قوجه انکلیز مامتنك شاهی قوجه « ئه دوارد » . انسان . بویوك ، یوکسك « ئه دوارد » ؛ بزم عبدالحمیدلر کبی کوجوك ، دنی ، پست ودون دکل انسان خدائما انسان اولان « ئه دوارد » جواباً قورودورمش اولان جلادتاجداره :
« تعقیب ایدیککز کیمسه‌لرك دیدیککز کبی اشقیا ، آنارشیست اولدوقلرینی قبول ایتسه‌م بیله مادامکه اونلر بر محکمهٔ عادله‌ده استنطاق ومحاکمه‌دن چکیریلمه‌مکسزین

دار آغاجنـه چکیلیورلر . قونسولوسلریمی ، سفیرلریمی بونلری محافظه‌دن منع ایتمك شویله دوسون ابراز ایتمش اولدوقلری حمایهٔ مظلومین فضیلتلرندن دولایی کندیلرینی تبریك ایده‌رم» دییور ، ای مسلمانلر بو سوزی سویله‌ین حکمدار بیرغیر مسلم ، بیر پروتستان، اوجنایتلری اوفضایحی لا یسئلانه ارتکاب ایدن عبدالحمیدلر ، محمد علی شاه لر ایسه گویا مسلماندر . مسلمانلر! سز مستحقسکز ، بونلردن اشنعارینه ده مستحقسکز سزك سلاحکز بوفسه طبرنا قلریکز ، دیشلریکز ده یوقمی . بزلر قویون سوروسی اولماسه‌ق اونلر گرك خونخوار اولامازلر .

صدددن چیقدق . فقط فردوسی‌نك ، سعدی نك، حافظك عرفی‌نك وطنی گوزملك اوکنده یانیور. آلولری عرش ادراکمی دوکیور ، بز بو مصیبتلری باشمزدن نه باشمزله ، جانمزله وارمزله دفع ایتمه‌یه بقالی‌بز باشقاجاره مز قالمامشدر مسلمانلر!

∴

گرك (رؤیا) نك ، گرك (ماغوسه مکتوبی)نك نسخهٔ موجوده‌سی قالمامشدی . اخوان حمیتدن وازهرشریف

طابه‌سندن کردی زاده احمد رامز افندینک همتیله تدارک اولونوب تمثیل اولوندی ، کندیسنی حس شکرانله یاد ایدرز .

٥ تموز ١٩٠٨ مصر

دوقتور عبدالله جودت

پیشگاه عالیلرینه

بك افندیمز حضرتلری

بزم اوشاق بنده‌کز استانبولدن عودت ایتدیکی صیره‌ده حق عاجزانه‌مده بقای توجهات دولتلرینی خبر ویرمشدی. او صیره‌ده رمضان مناسبتیله قشله‌ده اوطورمقدن ایسه ینه اختلاطدن ممنوع اولق و حبس عسکری تحتنده بولنمق اوزره بر اوه چیقمقلغم جائز اولوب اولمادیغنی حکومت محلیه‌دن صورمشدم. اکا بر جواب کلدی. دیمك که رد اولونمش . . .

بوقدر حکمسز بر طلبك مقبول اوله ممسنی اوشاغك افاده‌سنه مناقض کوردم. آنك ایچون بیانی نیتمدن نکول ایده‌جك ایدم. صوکره ینه دوشوندم. کندی کندیمه (بن بر شی یازارم. بك افندی بوقدر ـ وابق التفاتله جواب ویرمز. یاخود بنم حقمکا قیریلیرسه

بو وقعه‌یی ده حادثات زمانه دفترینك بر كوشه‌سنه قید ایدیویریورم . كوریله جك معامله نه قدر غریب اولسه دها برچوق سنه اول بالمحاكمه نفیه كیتمش بر ذات ، دولتك مقام صدارتنده ویردیكری سر عسكرلك خدمتنده ایكن ، محاكمه دكل سؤال وجوابه اوغرامامش وحتی حكومتجه یوزلرینه قارشی بركره قارن آغریسی بیله دینلمامش بر طاقم اصحاب قلمك ماغوسه كبی عكا كبی — عفونت وكراهتلرینه نظراً — روی ارضك قوردلاشمش ایكی چبانی دینلمكه لائق اولان یرلرده زندان بندقالمسندن اغرب اوله مازیا ! . . . (دیه‌رك شو ورقپاره‌یی ترقیم ایتدم .

تأثرات وجدانیه‌مدن اول بركره ماغوسه‌نك حالنی تعریف ایده‌یم . بو رأیی ممالك محروسه‌نك فوطوغراف ایله كوچولمش بر خریطة الزیاره‌سی دینلسه لائقدر . بحره‌دن باقوب ده تحرالر دولومی خرابه‌لری . طاغلر پاره‌لانمشجه‌سنه طاش ییغینلرینی كوردكجه صور اسرافیل چالنمش فقط بن ایشتمه‌مشم ظن ایدییورم . قلعه‌نك ایچی برچوق مزارلرله دولمش . فقط اسمارینه خانه دیورلر .

آز صوکره دلیکلردن دیشاری آدملر چیقیورکه چهره لرینك حالی چوریمکه یوز طوتمش موتادن ، لباسلرینك شکللری بیرتلمش کفنلردن ذره قدر فرق اولمه میور .

مجهول ایسه بونلرك خالقیدر . چونکه : هواسندن دیرت طرفه اساحهٔ جدیده صداسی قدر متنوع عالم مهلکه طاغیلیور . وحتی ایچلرندن اك خفیفی اولان ایصیتمه سی بیله انسانی شخشخانه قورشونی قدر سرعتلی اولدیریور .

صاحب کشف بو نورسه بوراده بولنور . چونکه : بو میدغدلری برقاچ درهم آرپه اتمکنه قدر ایندیرمشلر . حتی آرپه نك کیله سی اوتوزبش غروشه قدر صاتلدیغندن برچوغی آنیده بوله میور .

« موتوا قبل ان تموتوا » سرینه مظهر انسان آرارسه ینه بورالردر . قبرستان کبی کویلر ایچنده بر منزله بولمشلر . ذی حیات ایکن طوپراق ایچنده یاتیورلر ؛ یمك . ایچمك قیدندن وارسته اولمشلر . موتادن شوقدر فرقلری قالمش که استانبولده منزللر اوزرینه آچیلان جاده لرلا قلدیریم پارچه لرینه و رغبه قدر بونلردن چیقیور .

حال بویله ایکن ینه برباقشده بورالری لوندره‌دن ثروتلی ظن اولنور. چونکه کلادم کله‌لی مبارك مملکتده لوندره دن اوجوز برشی کورمدم. هله بولاق برحالده‌که مبارك رمضانده لحمی آتیله، طاش ایله اوندن مرکب برسیاه‌اتمك وَ انده ابوجهل قاربوزینه یقین برازبادنجان وبامیه، بو ایکیسندن بشقه برشی کورمدم.

قویون ایستین حمل برجنی یره ایندیرمکه. طاووق آرزو ایدن دیك عرشی صید ایتمکه. سود آرایان سحر ایله قمری یره ایندیروب صاغمغه موفق اولورسه انجق تسکین اشتها ایده بیله‌جك.

برده غالبا اهلیسی بوراده اوطوره، اوطوره خمیر ایشنه قاریشمقده اولان (!) محذوری ایوجه درك ایتمش اولملیدرکه: اویله اونك. یوفقه نك هیچ بر طرفدن آدی ایشیدیله‌میور.

قویولرندن چکدیریلوب‌ده ایچدیکمز صوده‌کی شاب ایله کهرجیله‌نی بربره طوپلاسه‌لر مصر چارشوسنی دکل قاهره‌نك باروتخانه‌لریله طنطه‌مولدینك شاهد بازار اولان چنکانه لرینی عصرلرجه اداره ایدر،

اوّل آغزده‌کی آجیلری دفع ایچون راقی اوزه رینه‌صو ایچیوردق شمدی بالعکس صو اوزه رینه راقی ایچیورز.

بورانك بوادرندن اولمق اوزره دولت دنیا قدرمز بن.

بیوفا اوده قدر زهرآکین بیلانلری وار . هله ترسکانه لرلی پدرپاشا حضرتلرینك شریك محنتلری اولان امین بك افندی تمساح ظن ایتمش فقط بنده کز جسامتلرینه. ظرافتلرینه ، اعجوبهٔ قیافتلرینه ، اکیلوب بوکولمکده وانسانك یوزینه باقدقجه اغزلرینی قولاقلرینه دکدیرمکده حالتلرینه ، برطرفدن قوغولدقجه دیکر طرفدن باش کوسترمکده مهارتلرینه نظراً دنیاده درت آیاقلی برجوق (لاستیق سعید) پیدا اولمش قیاس ایدییورم .

بوندن بشقه اعالیمزك حرملرنده‌کی خادم آغالرلرندن ، سلامتلرنده‌کی مصیبت دلاللرندن زیاده قارغه‌سی، بایقوشی وار . هله

(قاره‌سی زمرهٔ کتاب کبی نامعدود)
(پیره‌سی لشکر کفار کبی بی پایان)

سائر مؤذیاته باقیلنجه سبوری سینك بیاغی سازـ تاتارجق ایسه برمژده رس خاطر نواز عد اولنیور .

اثمار واشجار جنسندن ایسه مبارك مملكت حنظل
ومغیلان كثرتنده بیاغی الك وحشی بیابانلره مسابقت
ایدییور .

معدنیاته سوزیوق . هرطرفی طاش ایله دولمش . اویله
طاشلرکه : ظلمه قلبی ایکن متحجر اولمش کبی الك اوفاق
پارچه‌سی انسانه اشکنجه ایتمکده برجلاده بدلدر .
نازنینلر نه کوندوزلری هواده‌کی حرارتی جذب ایدرلر .
اقشام اولنجه انسانك یوزینه اورفلر . برحالده که : جهنم
تنفس ایدییور ظن اولنور . کیجه‌لری رطوبتی آلیرلر ،
صباح اولنجه وجودلره نشر ایتمکه باشلارلر . برحالده‌که :
آدم اوزه رینه بلوط قدر سونکرلر صیقلیور قیاس
ایدر .

طوپراغی ایسه غالبا یحمدان ویاطوائف ملوك ایرانك
بقیهٔ وجودندن هرنصلسه سوق روزکار ایله بورالره
آتلمش اولاق کرکدرکه : کوز جیقارمقده قیزغین میلدن
کیری قالمیور .

حاصلی هرکیم انتخاب ایتمش ایسه الله مکافاتی نیتندن
نقصان ایتمه سین .

« حیاتك ذنب لایقاس به الذنب »

مقتضاسنه وَیا

«عالمك هر حالی خوش کورمینلر کور اوله»

دعاسنه مظهر اولانلر ایچون نه کوزل اشکنجه‌کاه آیرمش؟!...

تعجیز ایتمدکسه بر آزده هر درلو اشکنجه‌یی ــ عموم آوروپانك تصدیقی تحته کیرمش و نهایتنده احکامنی نقض ایدنلره لعنت اولنمش قوجه بر خط ایله ــ الغا ایدن معدلت سنیه‌نك بو منفاسنده بولونانلردن بحث ایده‌لم.

دوغریسی شهریز منفی خصوصنده دخی انموذج عالم دینمکه شایسته‌در. عامی دیانته، دیانتی حمایته معادل بولنان و قوله‌لی واقعه‌سنده هر کسجه معلوم بر سرك کتمنی فداکارانه التزام ایتدیکیچون اول امرده قتله محکوم و مؤخراً قتلدن شنیع بیك درلو تعذیبات و بلایه کرفتار اولان امام الاخیار شیخ احمد افندی بوراده.

کاه نبوت و کاه الوهیت دعواسنده بولنان و حق بعضلری « حاشا » جناب حق کندیلری یاراتمش اولاق زعملرینه قدر چیقیشان بابیلر بوراده.

وقتیله ازمیری کسوب آلمش اولان و بونکله برابر، همشهریلری کویلیاره مأمورلریمزدن زیاده حسنتی طوقنان مشهور قاطرجی یانی بوراده.

بیلدیککز کال بوراده.

دها ایچمزده برچوق قاتللر، فلانلرده وار. حاللرده، مسلککلرده ـ اکر وارسه ـ جرملرده اولان بو قدر تفاوتله برابر اجتماعمزه باقیورمده حکومتسنینک مجازات عادلانه‌سنی موته بکزه‌تیورم. بر آدمه مسلط اولمق ایسته‌نیجه صفات و افعالنجه هیچ بر جهت تمیزه باقیور.

حالمزه کلنجه:

ایشتدیکمه کوره شیخ افندی حضرتلری مجاهده ایله مألوف و دنیات علاقه‌دن متنفر بر ذات اولدقلرندن دوشدکاری بلایی هیچ وظیفه ایتمزلر ایمش. فقط مجازات قانونیه‌نک اشدلرندن اولان قلعه‌بندلکه محکوم اولدقلرینک سببنی آکلامه‌یه ـ ولو یکیرمی بش سنه کوز نوری دوکمکله، دیرسك چوروتمکله محتاج اولسه بیله ـ بو سنه‌لرندن، بو فضیلتلرندن صوکره طلبه‌لکه

تنزل ایده‌جك قدر مراق ایدرلرمش!... عجبا بورا منفیلرینك جزاسی سرائردولتده‌میدرکه کندیلرینه اولسون بیلدیرلمز.

بابیلر حضراتی یومیه نامیله مملکت مأمورلرندن زیاده معاش آلییورلر، ییورلر. ایچیورلر. سایهٔ سنیه‌ده ممالك عثمانیه‌نك تقسیمنه چالیشیورلر! هله دولت علیه‌نك قهر و اضمحلالنه دعادن بر دقیقه خالی اولدقلری یوقدر.

حیدودلق و قاتللکله القم اولمادیغیچون قاطرجی‌یانی ایله سائر قامه‌بندلرك حاللرینی تحقیق ایده‌مدم. یالکز شوقدر برسوز قولاغمه چالندی‌که: ایچلرنده استایانوس نامنده بری وارایمش، روسیه‌یه جاسوسلق ایتمش، صوکره صرب خدمتنه کیرمش، صوکره کلمش بلغارستانی آیاقلاندیرمغه چالشمش، نهایت طرنویده طوتلمش، بورایه کوندرلمش، ایشته او استایانوس هپمزدن زیاده لائق انصاف کورلمش‌ده مدتی کله‌دن عفواولنمش!!!...

آز قالدی خودپرستلکم طوتەجقدی‌ده حالمه سرعتله کلك ایچون بر فرقه‌یی اونوده‌جقدم.

بنغازیدن قحط جهتیله هجرت ایدن فقرانك برطاقی‌ده

— درت. بش سنه‌دنبری هیچ بر تجربه‌یه آتدیغی تخمی آلمق میسر اولمیان — بو وسعت‌آباده کوندرلمشلر. «ارض الله واسعه» صحرالرنده بیوت و «نحن قسمنا» سفره‌سنده قوت آرایوب طوریبورلر. قحطدن ترك دار و دیار ایدنلری — آچلقله الفتلرینی ضایع ایتدیرمامك ایچون — ینه قحط ایچنده بولنان بر مملکته کوندرمك دوغریسی شیطانك بیله قولایلقله بوله‌میه‌جغی تدابیر حکیمانه جمله‌سندن کورینور.

کلەلم نفسمه:

هله بنده‌کز شیخ احمد افندی کبی بختسز دکلشم‌که: سبب نفیمی اوکرندم. بو جزایه لائق اولدیغمی‌ده اعتراف ایدیبورم.

بن‌که: اورته اویوننك بو قدر رواجی کوزیمك اوکنده ایکن فاجعه یازمغه قالقیشه‌بیم!

بن‌که: بر قلعه‌نك ایکی آرشون دیوار قدر اهمیتی اولمادیغی بو قدر تجربه‌لرله مثبت اولان بر زمانده‌ کلیبده قالقه‌یم‌ده سلستره‌یی محافظه ایچون بر طاقم جاهل متعصبلرك اختیار ایتدیکی خوبراد بهادرلغی بر معرفت صورتنده کوسترمك ایسته‌یه‌یم!

بن كه: تیاترو مدیرینه عقل كتخدالغی ایده‌رك بر اویونی شهرامانتنه كوسترمه‌دن اوینا تمه‌مه‌سنی توصیه ایتمك دنیاده نه قدر عثمانلی وار ایسه جمله‌سنك وظیفه‌سندن اولدیغنی و بر آدم بو وظیفه‌سنده قصور ایدرسه تیاترو مدیرینه هیچ بر شی دینلمیه‌رك آنك یرینه كندیسنك زندانه آتیله‌جغنی الده موجود اولان قوانین دولتدن استخراج ایده‌میه‌یم!!

بن كه: تیاترویه كلان سیرجیلرك اغلامق، آلقیشلامق و أل چیرپمق كبی بر جنایت عظیمه‌یه قیام ایتمالری ایچون كوزلرینی چیقارمغه، آغزلرینی قوپارمغه، قوللرینی قیرمغه مقتدر اوله‌یمده یاپمیه‌یم!!

بن كه: دها اویناتمه‌دن ایكی آی اوّل دردست تعلیم بولندیغنه دائر تیاترو قپوسنك اوكنه قوجه بر اعلان یاپشدیرلمش ایكن معاینه‌سیچون معارف ویا شهرامانتندن ویا ضابطه طرفندن امر كلدیكی و اویون اكثر رجال ایله ضابطه وشهرامانتندن بوقدر مأمورلر حاضر اوله‌رق اوینانمش و برقاچ كون صوكره ینه اویناناجغی غزته‌لر ده بالدفعات اعلان ایدلمش ایكن هیچ بر طرفدن یااویناتماممه‌سنه

ویا تعدیل اولنمسنه دائر حکومتك هیچ بر شعبه‌سی طرفندن سس چیقمادیغی وحتی اویناندیغی، کیجه‌لرك ایکی دفعه‌سنده دخی عموم وکلانك حاضر بولنمسی مقرر ایکن برینه برمجلس و برینه برضیافت مانع اولدیغی حالده قاتللره وطن خائنلرینه بعدالمحاکمه مجازات ایدن حکومت سنیه نظرنده قتلدن.وطن خیانتندن دها شنیع بر جنحه عد اولنه‌رق یازانك دکل مدح ایدنلرك بیله محاکمه‌سزجه دیری دیری بر مزاره کومولەجکنی هیچ اولمازسه لوح محفوظدن اولسون تحقیق ایده‌میه‌یم!!.

بن که: نوری بکله حقی افندینك سلستره‌یی بکنمه‌ملری لازمکلیرکن هرنصلسه بکندکاری وحتی مدحنده‌ــ اون بش کون قدر هیچ مطبعه‌سنه اوغرامادیغم (عبرت)ه برر بند یازه‌جقلرینی کشف ایدوب ده خدامم اولان طائفهٔ جنه امر ایله قلملرینی چالدیرمغه مرکبلرینی دوکدیرمکه، حافظه‌لرنده‌کی تصوراتی، وجدانلرنده‌کی تأثیراتی محو ایتدیرمکه چالیشمه‌یه‌یم!!!.

بن که: مدحت افندی ایله توفیق بك کرك « عبرت » وکرك « سراج »ده سلستره‌یه دائر بر حرف یازمامش

ایکن بکا شریك تهمت اولدقلرینی رمل ویا جفر ایله استخراج ایدوب ده اصلاحلرینه سعی ایتمیه‌یم!!!

بن که: قدرتلو عظمتلو مختار بك افندی حضرتلرینك شریعت و تنظیمات و دستور و محاکم و وکلا و کفالات دولیه‌نك فوقنده و بیاغی «لایسئل عما یفعل» مقامنده بر قوهٔ قاهره اولدقلرینی جبین مبیننده لمعان ایدن انوار جلادتدن تبصر ایده‌میوب ده هرکسی فاعل مختار بیلدیکم ایچون عالمکسان صرافیانی دائرهٔ بلدیه‌نك طلب محاسباتنه دائر عبرت‌نما کلان اوراقی کورمه‌دن غیب آشنالق ایده‌رك نشردن منع ایتمیه‌یم!!..

دوغریسی بو قدر جنایات عظیمه ایله برابر کندمده زندانه آتلمغه دکل اعدام اولنمغه بیله (بوینده اسکه ماده‌سندن دولابی جزاسی ویرلشدر) دیه صاپ اولان آدم قدر لیاقت کورمیورم دیسه‌م یالان اولور.

ایشته مسئله‌نك بو جهته بر دیه‌جکم یوق ایسه‌ده جزانك صور اجرائیه‌سندن بعضلرینه ذهنم ایلشدی. آنلری‌ده سئوال دکل حسب‌حال قبیلندن اولارق عرض ایتمکدن کندیمی آله‌میه‌جغم.

اولاً: — بزی طوتوبده حبسخانهٔ عمومیده توقیف
ایتدکلری وقت بر بریمزله اختلاط ایتدیرمامشلردی.
صوکره واپورده برابر کلدك. عجبا حبسخانه‌ده بش
کشی برابر بولنه ایدك بوشانیوپورده استانبولك آلتنی
اوستنه‌می کتیرر ایدك؟ یوقسه طوتلدیغمز وقت استنطاق
ایچون آیری توقیف اولندقده صوکره‌دن مجرم اولدیغمز
کراماً کاتبین حضراتندنمی تحقیق اولندی؟ ویاخود که:
مجرملر استانبولده آیری طشره‌ده برلکده بولنمق قواعد
حکومتدن برشیمیدر؟ بورالرینی بردرلو آکلایه‌مدم.

ثانیاً: — استانبولدن چیقدق اوچ کون چناق‌قلعه‌ده
بر واپورده محبوس اوطوردق. مکر مخصوص واپور بکلر
ایمشز. بیلمم بونکا نه لزوم وار ایدی؟ نمچه پوسته‌سی
ردوسه ده، قبرسه ده، عکایه ده اوغرایور. آنکله
کوندرلمش اوله ایدك واپور مخصوصك یومیه صرف ایتدیکی
اوچ بیك بش یوز غروش مصرف خزینه‌یه قالدقدن
بشقه خرجراهلریمزیده بزه ویردیرملك ممکن ایدی،
باقك! بوراده‌کی اسکله حکومتی یالکز کندیمك دکل
محافظه‌م ایچون یانمه تعیین اولنان طوپچی نفرتنك بیله
حیوان کیراسنی بنده‌کزه تسویه ایتدیردی.

بن ده نه قدر مناسبتسز شیلر دوشونیورم . حکومت ،
بزی نصل امنیت ایدرده نجه واپورینه تسلیم ایده
بیلیردی ؟ بز ، زوال اوغلی رستمك پنجه‌سنی بوکمش ،
قهرمان قاتلك آرقه‌سنی یره کتیرمش غلطه قله‌سی
جرمنده ، غروب طوبی شدتنده . زرهلی کمی قوتنده ،
پروسیا اردوسی دهشتنده بش اژدهای مفسدت دکلی یز؟
محافظه مزده‌کی طبور آغاسنی وضبطیه ملازمنی ومساح
بش اون ضبطیه ایله برابر بر واپور خلقنی قرخجه‌کی ازه
مزمی ایدك ؟ اما واپورك حرکتی قپودانه محتاج ایمش!
هانکیمز محمد علی پاشا . حقی پاشا . کدی (محمود) پاشا ،
نامق پاشا ، قیصرلی پاشا قدر قپودانلقدن بیخبرز؟ آنلر ؛
بر بحریه نظارتی سنه‌لرجه اداره‌یه مقتدر اولمشکن بز بر
واپورك اداره سندن نیچون عاجز قاله‌لم ؟ ! . . .

ثالثاً : ـ مخصوص واپور تعیینك لزومنه بنده کزده
قائل اولیورم . فقط شوراسنده عقلم طورییورکه :
غزته لریمزك دنیاده برنجی درجه‌ده بولنالرندن عدایلدیکی
دونمای همایونده نصل اولدی ده ایسته نیلدیکی کون بر
واپور بولنه‌مدی ؟ بیلمم دونمامز عالم غیبده‌کی محاربه
لریمزله‌می مشغول ایدی ؟

رابعاً : ــ دیه‌لم كه هر نه سببدن ایسه دنیاده برنجی درجه‌ده قوی بحریه‌دن معدود اولان دونمای همایون حین حاجتده بر واپور سوقنه مقتدر دكل ایمش واپور حاضر لانجه‌یه قدر حبسخانهٔ عمومیه‌ده قالسه‌ق نه اولوردی؟ غالبا بزم كبی بش مفسد اوچ كون دها استانبولده قالیرسه نفسلریمزك هوایی افساد ایتمسندن قورقولمش اولمق كرك ! . . .

خامساً : ــ استانبولدن چیقدیغم زمان بكالفقوشه‌یه منفی اولدیغمی سویله‌مشلردی ، ردوسه كلدیكم زمان متصرفك ماغوسه‌ده قلعه بندلكه تحویلی اولندیغنی اوكرندم . دیمك كه : استانبولدن ردوسه كلنجه‌یه قدر ــ سلسترده‌كی دولتك ناموسنی لكه‌لیان بر وقعه‌یی تصویر ایتمكلكدن ، او اویونی آغوب افندینك تیاترو سنده اوینامسندن. خلقك اویون اوینارکن ال چیرپمه سندن ، هیچ سلسترده‌ده اثر برشی یازمیان ایكی غزته جینك تهمتلرینه ویاخود آثاریم تهمته شریك اولمقدن ، فیروز آغا اهالیسنك دائرهٔ بلدیه‌دن حساب ایسته مسندن ، برنجی دفعه اویناندقدن صوكره ایكنجی دفعه دخی اوینانه

سندن — دها بیوك بر قباحت ایتمشم . اوده تلغراف ایله خبر آلمش ده حقمده کی جزا تشدید اولنمش . ایوجه دوشونیورم . استانبولدن رودوسه کلنجه یه قدر واپورده اوطوردم . کزندم ، یمك ییدم ، صو ایچدم ، صویندم ، کیندم ، اویقو اویودم ، اویاندم آرقداشلرمله قونوشدم [لكن دیره دن تپه دن قونوشدم . اطرافمز ضبطیه ایله مالامال اولدیغندن طوقونه جق سوز سویله مکه امکان یوق ایدی] بر ایکی کره کوکلم بولاندی . غالبا بر کیجه ده اویوركن ایکه مشم . بو جنایات عظیمه نك هانکیسی تشدید جزایی موجب اولدیغنی بیلسه یدم صحیحاً ممنون اولوردم . قبریسه کلدم . وصولمدن بر کون اول یعنی رودوسدن چیقدقدن ایکی کون صوکره بزم قلعه بندنك جزاسی عسکری قشله سنده محبوسلغه تحویل ایتمش اولدیغنی ایشتدم . دیمك که رودوسدن قبریسه کلنجه یه قدر کرك استانبولده وکرك استانبول ایله رودوس آره سنده کی قباحتلرمدن دها بیوك بر جنایت ایشله مشم ایمش . و قباحتم نه ایسه استانبولدن اوکرنلمسی مطلق الحاددر . چونکه دکزده تلغراف یوق ! . . . بن ایسه رودوسدن قبریسه کلنجه یه

قدر استانبول ایله ردوس آره‌سنده‌کی حاللرمدن بشقه
بر فعلده بولنمادم . یالکنز ردوسده ایکن متصرفي ایله
حاکمی کلمشلردی . آنلرله کورشدم . برده الیمه برروزنامه
ویردیلر . ایچنده بزم نفیمزه سلستره سبب اولدیغنی
وحکومت سنیه‌نك بو معامله‌سی اوروپا دولتلرینك اویله
ایشلرده متخذلری اولان اصوله موافق اولدیغنیو بلکه
اوروپاجه تیاترویه اویون یازانلره‌دها شدتلی معامله
اولندیغنی اوقویه‌رق ـ اوچ بوچوق سنه اوروپاده‌بولنمش
وبو مدتك اك بیوك برجزئنی حقوق درسلرینه صرف
ایتمش‌اولدیغم حالده ـ هیچ بر کتابده تصادف ایده‌مدیکم
بر مسئلهٔ مهمه اوکرندم ، ایکنجی درجه‌ده‌کی جزایه‌ده
بو ماتم خیبه‌دن هانکیسی سبب اولدیغنی بردلو ادراك
ایده میورم . بورایه کلیر کلمز بر مسئله دها اوکرندم ،
حکومت سنیه اوزرمزدن بکاکی قالدیرمش . بن ایسه
اوعنوانی بر سلطان ، ایکی صدر اعظم ، یدی سکز
وزیر، اللی التمش رجالدن مرکب برنسلدن کلدیکم ایچون
حاصل اولمه برشی بیلیردم . مکر حکومت سنیه‌نك ایستدیکی
وقت استردادی قابل بر احسانی ایمش ! . . .

آدیمی بیلان بك اولدیغمی بیلاندن دها چوق اولدیغند نمیدر؟ نه‌در؟ بو فقیر عنوان بنم ایچون عادتا بر مـدار افتخار اولدی. رتبه‌م لغو اولنـدیغی زمان ملتـدن بر (حمیتلو) عنوانی قزانمشدم. بلکه قالقدیغی صره‌ده ایسه قبریسلیلر جزیره‌یه «کمال» کلدی یوللو جناسلر یاپمغه قالقشمشلر. فخری سومم. فقط تحدیث نعمت پك مبتلا اولدیغم شیلردندر. آنك ایچون بومنا سبتسزلکاری یازمقدن‌ده کوکله بردرلو غلبه ایده‌مدم.

فرمانك احکامنه نظراً بورایه اصلاح ایچون کوندر لمشم. الله سبب اولاندن راضی اولسون. شان معدلته یاقیشان ده‌بزم کبی اشقیایی هیچ سویلتمکسزن بویله مشفقانه تربیه ایتمکدر.

لکن بنـده‌کزك ذهنم پك غبی، قلبم پك غلیظ اولدیغندنمیدر؟ نه‌در؟ بردرلو تأدیب قبول ایتمیور، صورت معامله‌یی سویلیه‌یم. بقالم نصحه صالح کوریمیسکز. جزیره‌یه کلدك. اسکله‌یه چیقدق. بزی اورایه سکز ساعت بعدی اولان منفامزه کوندرمك ایچون بر قاطره بیندیردیلر. یانمه صبطیه یوزباشیسیله درت سواری ایکی

طوبجی نفری تعیین ایتدیلر. یدی دانه مسلح اورته‌سنه کیرنجه کندیمی اورته اویونده بکری مصطفی‌یه چیقمش ظن ایتدم. ایستر ایسته‌مز ایچمدن کولمکه باشلادم. بورایه کلدم. همان او کیجه عسکر حبس ایچون یاپیلمش تمام مزار قدر بر یره طیقدیلر. نفسمه طانشدم. وقتیله بو مسلکی اتخاذ ایتدیکم وقت ذهابمی حیاتمه ترجیح ایتمش ایدم. مکر کوکلمك او زمان ویردیکی قرار جدی ایمش ذره قدر متأثر اولمادم. درحال «آلتی‌ده بر اوستی‌ده بردر یرك» مصراعی خاطریمه کلدی. بزم زندانی برایوجه سوزدم. استانبولده‌کی اودن دکل پارس اوتللرندن بیله فرقنی کوره‌مدم.

قپونك اوکنه تفنکلری اوموزنده ایکی نفر قویدیلر. ینه ایچمدن کولمکه باشلادم. آلتم طاش اوله‌رق اوزه‌رنده بر حصیر ایله بر عسکر فانیله‌سی وار ایدی. صوکره‌دن فانیله اینجه‌لکنده برده شیلته کتیردیلر. ستره‌می یاصدیق بالطومی یورغان ایتدم فاصله‌سزجه طقوز ساعت قدر راحت اویودم. حتی ضابطلر وقتیله امین بکك شجاعتنی کوردکلرندن بی‌ده آکا قیاس ایتمشلرده

صباحلین بوری سسندن، عسکر کزندیسندن اویانمیجه کبردی ظن ایتمشلر .

صوك

بیر مهاجر قیزینك فریادی

۱

ایشته شو مظلومك تنی
باق لکه لنمش دامنی ،
انسانلی صاندك دشمنی
الله ایچون اولدور بنی
الله حفظ ایتسین سنی

۲

دشمنله گل کیر آرهمه ،
بیهوده باقمه چارهمه ،
بر قورشون آتده یارهمه ،
الله ایچون اولدور بنی ،
الله حفظ ایتسین سنی .

٣

کلمکله بر قز یانکه
قاجمق دوشرمی شانکه ،
ویرمز ضرر ایمانکه :
الله ایچون اولدور بنی
الله حفظ ایتسین سنی .

٤

یکسر مزار اولدی وطن ،
آرقه مده حاضردر کفن ،
اعدایه فرصت نکمه‌دن ،
الله ایچون اولدور بنی ،
الله حفظ ایتسین سنی .

کمال

PL
248
K45R8